

På denne baggrund forventes det, at økonomisk værdisætning kun i meget sjældne tilfælde vil finde anvendelse ved fastsættelse af afhjælpende foranstaltninger efter bestemmelserne i dette lovforslag.

Fastsættelse af de samlede afhjælpende foranstaltninger – valget mellem mulige afhjælpende foranstaltninger

Efter miljøansvarsdirektivet og dermed tillige efter dette lovforslag skal den kompetente myndighed, efter lovforslaget miljøministeren overveje en række kriterier, når der træffes afgørelse om, hvilke afhjælpende foranstaltninger der skal iværksættes i forhold til en miljøskade på vand og på beskyttede arter og områder. Kriterierne er fastsat i direktivets bilag II, afsnit 1.3 henholdsvis vil blive fastsat i de regler, der vil blive udstedt i medfør af lovforslagets § 14, stk. 3, svarende til direktivets bilag 2, afsnit 1.3. og er som følger:

- Virkningen af den enkelte foranstaltning på folkesundheden og sikkerheden,
- Omkostningerne ved at gennemføre foranstaltningen,
- Sandsynligheden for, at den enkelte foranstaltning opfylder målet,
- I hvilken udstrækning den enkelte foranstaltning vil forhindre fremtidig skade og undgå yderligere skade som følge af gennemførelsen af den pågældende foranstaltning,
- I hvilken udstrækning den enkelte foranstaltning gavner hver enkelt komponent af den pågældende naturressource eller udnyttelsesmulighed,
- I hvilken udstrækning den enkelte foranstaltning tager hensyn til relevante sociale, økonomiske og kulturelle forhold og andre relevante faktorer, der er specifikke for lokaliteten,
- Hvor lang tid det vil tage, inden genopretningen af miljøskaden bliver effektiv,
- I hvilken udstrækning den enkelte foranstaltning medfører genopretning af den lokalitet, hvor miljøskaden er indtrådt, og
- Den geografiske tilknytning til den lokalitet, hvor skaden er indtruffet.

Ikke alle disse kriterier vil have betydning i den enkelte sag, og kriteriernes indbyrdes betydning vil være helt afhængig af omstændighederne i den konkrete sag.

Det skal fremhæves, at proportionalitetsprincippet gælder for afgørelserne om fastsættelse af afhjælpende foranstaltninger i forhold til en miljøskade på vand og på beskyttede arter og områder. Proportionalitetsprincippet har konkret fundet udtryk i en bestemmelse i direktivets bilag II, afsnit 1.3.3., henholdsvis i de

regler, der vil blive udstedt i medfør af lovforslagets § 14, stk. 3, svarende til direktivets bilag 2, afsnit 1.3.3. om, at den kompetente myndighed kan bestemme, at der ikke skal iværksættes yderligere afhjælpende foranstaltninger, hvis

- de afhjælpende foranstaltninger, der allerede er iværksat, sikrer, at der ikke længere foreligger nogen betydelig risiko for at påvirke menneskers sundhed, vandmiljøet eller beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder negativt, og
- omkostningerne ved de afhjælpende foranstaltninger, der skal træffes for at nå tilbage til den hidtidige tilstand eller et tilsvarende niveau, ikke står i forhold til den miljømæssige gevinst, der opnås.

2.5. Anmodning om foranstaltninger og klage

2.5.1. Gældende ret

I forhold til det at rejse en sag, dvs. at anmode om foranstaltninger, følger det af almindelige regler om tilsyn, at en tilsynsmyndighed – herunder tilsynsmyndighederne efter miljø- og naturlovgivningen – er forpligtet til at behandle henvendelser fra borgere, organisationer, virksomheder og andre offentlige myndigheder om forhold, undergivet myndighedens tilsyn, medmindre de er åbenbart grundløse. Der er endvidere i en række love på miljø- og naturområdet bestemmelser om, at tilsynsmyndigheden kan unklade at behandle forhold, som den anser for at være af underordnet betydning. Der er således i vidt omfang adgang for borgere, organisationer m.v. til at rejse sager om forureninger og andre negative påvirkninger af miljø- og natur over for tilsynsmyndighederne.

Med hensyn til klage gælder efter miljøbeskyttelsesloven for så vidt angår påbud om undersøgelser af forurening efter lovens § 72, at disse kan påklages til Miljøklagenævnet og indbringes for domstolene af afgørelsens adressat, af enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen og af kommunalbestyrelsen for så vidt angår afgørelser truffet af ministeren. For så vidt angår afgørelser efter miljøbeskyttelseslovens § 69 om genopretning til hidtidig tilstand efter sket ulovlig forurening, kan disse ikke påklages, men indbringes for domstolene af dem, som må anses for søgsmålsberettigede, i udgangspunktet afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen.

Efter jordforureningsloven udstedes påbud om undersøgelse af jordforureningen og genopretning til hidtidig tilstand eller tilsvarende afhjælpende foranstaltninger overfor jordforureningen efter lovens kapitel 5. Disse afgørelser kan påklages til Miljøklage-